

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
ev. ref. lelkész.
TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,
ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:
Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
„Egyházi Ertekezlete“

Megjelenik:
minden vasárnap egy iven.
ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill

A jobb jövő feltétele.

A mai forrongó életviszonyok között, a midőn mintegy érezzük talpaink alatt inogni a földet, a nyugtalankodó emberi elme, keresi a jobb idők életre keltésének módját. Itt azután két felfogás áll egymással szemben. A reális felfogás szerint, a megoldás kérdésénél az állam, a társadalom a fő; az egyes ember csekély jelentőségű. A keresztyén álláspont — ellenben ép az ellenkező; szerinte: az állam, a társadalom van az emberért. Egy nemzet annyit ér, a menyit érnek annak tagjai és az állam külszervezete, hatalma csak eszköz arra, hogy az ember életének feladatát betölthesse. — Tehát a keresztyén felfogás szerint, a társadalom központja: az ember.

Nézzük csak az életet, avagy megáll-e a keresztyén életfelfogás a tapasztalati alapon. Vizsgáljuk meg ezért, mi tesz egy nemzetet műveltté, virágzóvá. A birtok, a külső fény, a fegyver hódító hatalma? Nem. Hanem az erkölcsiség, munkásság, áldozatkészség a melyet annak tagjai kifejtenek. A legmagasabb intézmények is hiábavalók, ha nincsenek önzetlen lelkek, akik azokat fentartsák, éltessek.

A legkiválóbb törvények is, csak holt betűk, ha nincsenek az igazságért lelkesedő szivek.

A hol nincs erkölcsi alap, szent lelkesedés, önzetlenség, ott lehet külső ragyogás, de mégis mindig hiányozni fog a valódi élet.

Ha rátekintünk a mi Kálvinista anyaszentegyházunkra, azt látjuk, hogy az evangelium szellemében, az ő hittanában domborodik ki a keresztyén életelv, a maga felséges valóságában. — Szerintünk, az ugyanazon hit, remény és szeretet által egybekapcsolt szivek alkotják az egyházat. Ha e mi elvünk alapján, a lelkek átvannak hatva Krisztus szeretetétől, akkor az egyház, legyen bár számra nézve kicsiny, mégis nagy virágzó és élő; ellenben, ha az egyház tagjai nincsenek áthatva ama isteni szellemtől, akkor ha el is van terjedve az egész földszínen, mégis kicsiny, erőtelen és élettelen! Ez igazság a mennyiben megmásíthatatlan törvénye az egyházi élet fejlődésének, egyszersmind azon egyedüli alap is, a melyen az állami és társadalmi élet is felvirulhat.

A történelem azt tanította, hogy a keresztyénséget, az üldözés, a máglyák és vérpádok közepette, nem az egyház külső szervezete tartotta fenn, hanem a küzdeni, szenvedni kész hívők. És azután a protestantizmusnak is abban volt eddig ereje, hogy bár ellene a római egyház hatalmának, tekintélyének egész súlyát latba vetette, mégis nőtt. erősödött s vívta győzel-

mesen a szellem harcát, mert voltak feles számmal Bocskaiak, Bethlenek, Dévaiak, Erdősiek, Rákóciak, kiknek lelkében hitüknek diadaláért áldozni kész gondolatok és vágyak égtek.

És mit látunk jelen korunkban, e dicső multal szemben? Azt, hogy ma fejlettebb a tudomány, tökéletesebb a társadalom és egyház szervezete, de a buzgalom sokkal bágyadtabb erőtelenebb. Az emberek mintha lelki szárnyait vesztették volna, önzökké és hiukká lettek. Nem látnak túl még a nagy dolgokban sem saját érdekeiken. Ma már a régi ideálokból, csak a hangzatos jelszavak maradtak meg; az önzés még a szeretet törvényéből is üres reklámot csinált.

Egyik nagy bölcsünk mondotta, hogy „a nagy és nemes gondolatok csak az ég ihletéstől megáldott lelkekből támadnak.” És tényleg úgy is van az, hogy emberi elme csak akkor alkot igazat, szépet, jót ha lelke ihletését követi, tudományban, művészetben, vallásban. A tudónak az igazság szeretete ad erőt, hogy szellemének egész erejét a tudománynak szentelje. A művész alkotásainak örök becsét a szép iránt való szeretete ad — A vallásalapítóknek halhatatlanságot az ad, hogy szívükben hordozták a szenvedők, a tudatlanok és a szükölködők sorsát. — És tovább menve az iparos, a kereskedő, a közhivatalnok, a tanító is csak akkor munkálkodhatnak és élhetnek igazán áldásosan, ha szeretik azt a földet a melyen élnek, azt az igazságot a melyért meghalni is készek, azt az Istent, kinek gyermekeiül valják magukat. Igen a törvény, melyen az egész élet szépsége és a boldogság világa felépülhet e földön: az igazság és szeretet törvénye. E két szó foglalja magában az evangeliumot, e két szó betöltésében állott minden kor boldogsága, vagy benem töltéséből fakadt minden boldogtalansága.

De nemcsak e föld, hanem az örökkévalóság művei magasztosságának is e két szóban rejlik titka — mert maga az Isten is: szentség és szeretet.

Ha azért panasz kél az ajkakon, a földi élet gyarlóságai miatt, ne az eget ostromoljuk, — hanem ujuljunk meg lelkeinkben, mert csak az önzetlen szivek és az áldozatra kész lelkek

teremthetnek maguknak: új eget és új földet. Magyar hazám és kálvinista Sionom, vedd azért füledbe azokat a melyek megirattak az evangeliumban a te okulásodra! . . .

Péchy Árpád,
ev. ref. lelki pásztor

Az idő jelei.

II.

Nagygalambfalván, 1907. jun. 17-én tartott egyházmegyei értekezleten szabadon előadta *Biró Sándor*, vallásnár.
(Vége.)

A reformáció a haladást írta zászlójára: haladjunk tehát a haladó idővel! A reformáció szabadságot hirdet: tegyük hát szabadokká és neveljük szabad ságra hiveinket! Ajkunkon hordozzuk az egyenlőség, testvériség szent ígét, legyünk hát egyenlők, testvérek! A lelkiismeret nevében tiltakozunk minden emberi koholmány ellen: legyünk hát lelkiismeretesek minden dolgainkban! Azt mondjuk, hogy az igaz ember hitből él: legyen hát hitünk, hogy lelki ajándékokat közölhessünk egymással! Hirdetjük, hogy mi szent nép és királyi papság vagyunk: szenteljük hát magunkat a szeretet evangeliumának s legyünk papok: akár szántunk, akár gyalulunk vagy kalapálunk, akár tanítunk, akár ítélünk, akár kormányozunk; legyen a mi munkánk istentisztelet, legyen lélek és igazság! Azzal dicsekszünk — és méltán — hogy a reformáció az embert ismét emberré tette: hát neveljünk mi is embereket, méltókat e névre!

A szabad levegő, a nap áldott fénye csak az olyan szervezetnek hasznos, a mely képes azt fel dolgozni, tud vele élni. Az élő testet élteti, az életelent felbontja, elrothasztja. A reformáció mennyei világossága, szabad levegője áldás annak a léleknek, a mely él, veszedelem arra nézve, melyben megállott az életműködés.

A mi egyházunk ereje a történelem tanubizonyossága szerint mindig az egyénekben, az erős jellemeben volt. Ez volt a fundamentum, az erős köszikla, melyen felépült s diadalmasan megállott az idők viharai között. Nekünk nem volt soha vagyunk, sok pénzünk, nagy uradalmunk, papjainknak, püspökeinknek nem volt döntő szava a királyok előtt, de voltak embereink, kik szerették az igazságot, szerették a szabadságot, szerették a népet, a kik erős hittel hirdették: „ha Isten velünk, ki lehet ellenünk? Senki, bizonyára senki.” Erőt nekünk a jövőben is mindig csak az ilyen jelleme adnak. Nem kell ott hagynunk eddigi munkaterünket, nem kell a papnak beállni gazdatisztnek, kertésznek, ügynöknek, hogy hasznára legyen hiveinek s kérdemélje fizetését. Az egyház hiten épült, hit által ujult meg és a hit fogja egyedül fentartani, az az égi erő, melyre szüksége van e földön minden embernek dolgozzék akár kézzel, akár észszel, legyen király vagy koldus, bölcs vagy pász-

tor. A hit fogja fentartani, mert a hit szüli a kiváló egyéniségeket, formálja az erős jellemeket, táplálja az igaz embereket. És ha aggódnak ma egyházunkért, az azért van, mert az igazi kálvinista egyéniségek nagyon megritkultak, és — a mi még aggasztóbb — az egyházi élet mai rendszere mellett nem is lesznek ilyenek soha, mert a mai egyházi életnek alapja a legteljesebb élősdiség. Ma mindenki másra bizza magát. Ki törődik az egyházzal, a vallással, ki törődik saját lelkével, boldogságával? Ez a pap dolga, azért fizetjük, hogy gondoskodjék ezekről helyettünk. Jó a kényelem, de igen drága. Az élősdiséget nagyon szigorúan bünteti a természet. Mindenki ismeri az arankát, ezt az élősködő növényt, a mely resteli a földből venni és feldolgozni táplálékát. Hanem belekapaszkodik a lóherébe és abból szívja a kész életnedvet. A természet azzal büntette, hogy elveszítette gyökereit, levált az anyaföldről és pusztulás kíséri nyomait. Így van ez a lelkivilágban is. A vallással nem törődő élősdi emberek szívének gyökere lassankint elválnak a templomtól, az Urnak házától, a szeretet, igazság, békesség termő talajától s életük lesz dicstelen, örömtelen s nyomunkat kíséri romlás, pusztulás. Ez az örökkévaló törvénye, ez másképpen nem lehet. Az élősdiséget kell megszüntetni, ha a pusztulást akarjuk kerülni. Ne bizzuk magunkat teljesen a papra. A pap helyettem nem eszik. A pap megmutatja nekem a lélek táplálékát, de azt nekem kell feldolgoznom; megmutatja az igaz utat, de azon nekem kell járnom; megtanít a jóra, de azt nekem kell cselekednem: elvezet a hitnek, a lelki erőnek forrásához, de abból nekem kell merítenem.

Együttes munka kell. De a munkában a pap menjen elől. Mikor a pap írja prédikációját, álljon szemei előtt az egész gyülekezet: tudja, ismerje ezzel az emberrel ez történt, ennek ez a gondja; izz ez bántja, annak ez a vágya, törekvése, az az ember így gondolkodik, ennek ilyen a kedélyvilága, hogy beszédében minden hiva minden vasárnap találjon valamit, a mi épen reá talál, a mi az ő lelkének jól esik, a mi előtte világosságot gyújt, a mi őt megerősíti, megnyugtatja, bátorítja, a minek ő hasznát látja. Ha minden alkalommal ilyen prédikációt mond a pap, lehetetlen, hogy szívesen ne keressék a templomot, lehetetlen, hogy ne várják a vasárnapi harangszót. De ez nagy és nehéz munka. Ezt csak úgy lehet elvégezni, ha a hivek segédkezet nyújtanak az elsőtől az utolsóig ha bizalommal közelednek lelkipásztorunkhoz, ha feltárják előtte szíveiket, ha a presbiterek nem csak a nevet viselik, de kötelességet is teljesítenek, ha szemeiket megnyitják és a mit látnak, tapasztalnak, hirül adják a papnak, ha ők is jó példával, tanácscsal előljárnak. Hiszen nem az egyházért, nem a papért megyek én a templomba, nem az egyházért, nem a papért végzem vallásos kötelességeimet, hanem önmagamért, gyermekeimért, ember-

társaimért. Ha kisépreml a házam, nem annak van abból haszna, a ki engem a tisztaságra tanított, hanem nekem és a hozzám tartozóknak. Ha megtakarított keresményemet, nem annak van abból haszna, a ki engem takarékosagra oktatott, hanem nekem és családomnak. Az egyház nélkülem is megáll s az Isten Isten marad, ha én nem is imádom, de nem leszek én ember, hanem nyomorult féreg, melyet eltapodnak. Ha a pap az életből veszi prédikációját s a hivek átviszik az életbe a vallás igazságait, akkor lesz vérkeringés, lesz élet, lesz fejlődés. akkor nem kell féltetni a vallást, az egyházat és nem kell féltetni az embert.

És nem kell félnünk a mai kor szociális mozgalmaitól sem, a mely lépten nyomon támadja a vallást, ostromolja az eget. Csak harcoljanak, ha elérik a célt, ha a népek milliói mint testvérek szövetkezni fognak a köznek üdvéért, az igazságért, az egyenlőségért, ha nem lesznek többé szolgák és zsarnokok, nem lesznek elnyomók és elnyomottak, ha mindenki megtalálja azt, a mit esze, szíve és karjai után megérdemelt: akkor ünnepet ül a vallás, mert győzött a Krisztus szelleme, győzött az ő evangeliuma, mely azt mondja: „szeresd felebarátodat, mint te magadat . . . ti mindnyájan egyek vagytok . . . egymásnak terhet felvegyétek . . . arról ismernek meg, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretitek . . .”

És ne féljünk azoktól sem, a kik ma ellenünk támadnak minden fegyverrel. A Krisztus tanítványait mindig háborgatták. Nem az van biztonságban, kinek nincs eliensége, hanem az, kinek van ereje legyőzni minden ellenséget. Legyen ezer ellenségünk, csak legyenek erősek hiveink, legyen erős szívünk, legyen velünk az élő Isten: akkor miénk a győzelem, miénk a jövő.

Isten igéje.

A betegek barátja.

ELSŐ RÉSZ.

Biblia történetek.

I.

Ó-Testamentum.

3.

Ábel az első halott.

Támada vala Káin Ábelre és megölte őt.
I. Mózes I. 8.

Miután Ádám és Éva a paradicsomból kiűzetett, nemsokára két fiúgyermekük született és megtörtént, hogy az idősebbik fiú Káin, Ábelre emelt kezét s meg is ölte őt.

Isten földjén ez volt az első fájó seb: az a legfájdalmasabb eset, hogy testvér testvér ellen emelt

kezet; az első haláleset, a mely testvér-kéztől származott. Az igazságnak minő erőteljes kifejezése e képes beszéd, amely a fennebbi szavakban előnkbe tárul. A legnagyobb szerencsétlenség, ami egyuttal minden szerencsétlenségnek alapja lehet, hogy az ember háttalan és gyűlölködő azokkal szemben, akik iránt legkevésbé szabad, hogy az legyen. „Egy ember által jött be a világra a bűn s a bűn által a halál”. (Róm. 5, 13.)

Az igaz, hogy Ábel nem sokáig szenvedett. A gonosz Kain sokat, nagyon sokat kellett szenvedjen. A bűn ugyanis még sokkal nagyobb baj, mint a szerencsétlenség, mert ez a gyümölcs, a bűn a gyökér. Ugyanis akik a bűn felett alkudozni szoktak, mindenre keresnek és találnak magyarázatot. Így erre is azt mondják, hogy a bűnbe azért jutottak mert rossz sorsuk, szerencsétlenségük vitte őket reá. Pedig az nem igaz. Ismétlem: a szerencsétlenség csak a gyümölcs. Az lehel, megsemmisül, de az már igaz, hogy a bűn minden rossznak gyökere s hiába irtogatod, az mind erősebb hajtásokkal hajt ki.

Bizonyára köztetek is van kedves beteg olvasóim, aki betegségében is másért szenved; más hibájából: testében, szívében, lelkében. Nehéz, szinte elviselhetetlen másért szenvedni, a nélkül, hogy magunk hibásak lennénk. De ezzel is csak próbára akar tenni a jó Isten: „Járuljatok az új-követség közbenjárójához. Istenhez és az ő véréhez”. (Zsid. 12. 24.)

Isten igazságos. Ábel vére igazat talált az Úr előtt és Káin is megkapta a magáét. Igen. Kain többet szenvedett, mint Ábel, mert ő a ki ártani akart önmagának ártott a legtöbbet. Jusson azért neked is eszedbe e történet s légy hálás Isten iránt, hogy betegséged közepette sem feledkezett meg rólad, hanem kegyes, szent történetek által élesztí buzgóságodat.

Kegyesség útja.

Sohase higgyetek a hizelgőknek.

Halljátok meg, hogy Franklin Benjámin azt a híres embert, aki a villámhárítót feltalálta, gyermekkorában miképpen szedte rá egy hizelkedő.

Egy hideg téli napon Franklin összetalálkozott egy mosolygó képű, idegen emberrel, a kinek a vállán egy fejsze volt. Az idegen szóba ereszkedett vele s azonnal égre-földre magasztalni kezdte, hogy milyen szép fiú milyen ügyes fickó s aztán kérdezte tőle, hogy van e apjának köszörü-köve? Franklin a hizelő szókra az örömtől egészen el volt telve s nagy készséggel mutatta meg atyja köszörükövét s azt mondta, hogy neki igen jól esnék ha a fejszét azonnal megélesítené. Az ember most Franklint kezével megsimogatta, bátor tekintetét magasztalta s aztán kérdezte: kaphatna-e egy kevés vizet, hogy a köszörü követ megnedvesítse? Erre az idegen újra dicsérni kezdte Franklint, hogy soha ilyen derék gyermeket nem látott s aztán arra kérte, hogy hajtja a köszörükövet egy-két pillanatig. A gyermeket a hizelő szavak el-

bodítván, hajtani kezdte a köszörükövet — de nem sokára észrevette rászedetését mert a fejsze egészen új volt és sok köszörülést kívánt, miközben egészen kifáradt, kezei felholyagostak s karjai az inakban nagy fájdalmat éreztek. E közben még az iskolai idő is régen letelt, a csengetés is régen elhangzott: de ha már benne volt a munkában: nem akarta a segédkezést abban hagyni. Gondolta, hogy legalább is köszönetet kap. Végre a fejsze éles lett. De köszönet helyett most kicsufolta Franklint az idegen s parancsoló hangon az iskolába küldte mondván, hogy te kergő módjára ma eleget henyélt és játszott. Ez volt a Franklin jutalma a veritékes fáradozásért s a miatt, hogy aljas hitszegő, hizelkedő szókra hallgatott.

Ma is így van ez gyermekekkel, nagy emberekkel egyformán. A bűn és az ő követői hizelegnek nekünk, hogy szolgáljuk legyünk; s ha aztán hatalmunkba kerithettek: kigunyolnak bennünket s csufolják üznek belőlünk. Sohase hallgassatok hát — a hizelgőkre!

Beteg a gyermek.

(Régibb dalokból.)

Miért szállottál velem perbe,
Oh én teremtő Istenem?
Hogy lelke a bánat leverje
S elsírja könnyeit szemem!
Ha ostort idéz fel a véték
S az én szívemnek vétke van,
Miért bántod a ki soh' se vétett,
Az angyal mért ütöd Uram?!

Vagy pártütés volt hogy szemében
Föl-föl sugárzott a mosoly?
Ünnep csak akkor van az égben,
Mikor az ember könnye foly?
Az édességtől bűnre válik
Az öröklángu szeretet?
Szívünk az üdvért mindhalálig
Csak gyászszal, könnyekkel fizet?

Beteg a gyermek. Ágya mellett
Az anyja örködik, figyel —
Úgy remeg ajkán a lehellet
Nehogy sirásba fúljon el.
Mint viharban az ág lehajlunk
A szörnyü csüggedés miatt;
Fölvert madárrá lett nyugalunk,
A mely fészkeről elriadt.

Uram, ki rügyet adsz a fának
Hogy ünneplő ruhát vegyen —
Bimbót fakasztasz a virágnak,
Hogy meddő, árva ne legyen —
Oh, ezt a bimbót védje, óvja
Enyészetűző szent kezed —
Szívünknek nincs vigasztalója,
Ez egyetlen ha elveszett!

Hozhatsz megint tavaszt a földre,
Tündércsodák káprázatát,
Himes virágpalástot öltve
Hogy ünnepeljen a világ;
Hinthetsz reá királyi ékűl
Ezernyi fényes csillagot;
E gyermek mosolgása nélkül
Az örök tavasz sem ragyog!

Szabó Jenő.

Vashámorban.

Egyháztársadalmi élet

A diakonissza-munka alapelvei.* A diakonissza-munka voltaképp a nők hitből és szeretetből származó tevékenységének egyházi szervezése. A diakonissza tehát nem közönséges betegápoló s nem is szükséges, hogy betegápoló legyen. A betegápolás tehát a diakonisszák egy részének különleges munkatere. De a betegápolás mellett úgy az öskeresztyén egyházban, mint az evangéliumi hitélet felébredtével az ujkori protestáns egyházakban sok más munkát is végeztek és végeznek a diakonisszák. Meglátogatják a szegényeket, gondozzák munkába járó nők gyermekeit, végzik beteg nők házi teendőit, gyermek leánymenhelyeket s árvaházakat vezetnek, munkálkodnak a vasárnapi bibliai iskolákban, segítenek a nőegyletekben s ápolják a leányszövetségekben az ifju hajadonok hitéletét s még a betegeket is nemcsak testi ápolásban részesítik, hanem szép énekkel s az Isten ígéjének vagy más jó könyvek olvasása által e betegek lelkét is üditik és lelki vigasztalással látják el, sőt ha kellő képesítéssel bírnak, rendes tanintézetekben is tanítanak s a növendékek erős protestáns, keresztyén szellemben való nevelését biztosítják. A munkák nemei szerint lehet a diakonissza 1. betegápoló vagy 2. gyülekezeti s 3. tanító diakonissza. De bármily téren működik is a diakonissza, bizonyos, hogy mielőtt diakonisszává avatják, erős hittel kell bírnia s azzal a lelki fegyelmezettséggel, mely nélkül munkája céltévesztett, sőt az egész ügyre veszélyhozó lehet. Munkáját pedig mindig alázatos lélekkel kell végeznie, bármilyen hősieis önfeláldozást igényel is az. Az a büszkeség, a mely a maga munkája értékét más, a családi élet körében élő nők munkája fölé emeli, a diakonissza lelkülettel meg nem férhet. S hogy a szükséges tulajdonságok a diakonisszákban meglehessenek, azokat csak oly nők közül, mégpedig gondosan kell válogatni, a kik a Jézus Krisztus evangéliumát jól ismerik, bizonyos értelmi fejlettségen kívül némi keresztyén tapasztalattal is rendelkeznek s a kik nem világmegvetésből, hanem az Ur Jézus és az emberek iránti szeretetből mennek ama pályára, amely kétségkívül súlyos kötelességeket és csak mélységes lelkek által érezhető örömeiket ajánl fel nek k.

Dr Szabó Aladár

ref. lelkész,

a Filadelfia diakonissza-egylet Elnöke.

*Lapunk a „Vasárnap” meleg szeretettel karolván fel a diakonissza-ügyet, az eddig közölt ismertető és tájékozó cikkek és tanulmányok pótlásául adjuk Dr. Szabó Aladár ref. lelkész atyánkfia jelen sorait.

Országos ref. lelkészegyesület alakulására hívja össze az illetékeseket Morvay Ferenc hajduböszörményi előértekezlet megbizásából Budapestre szept. 18-ra.

A zilahi egyházközség gyönyörű új templomának felszentelése ünnepélyének előkészületei — mint értesülünk — serényen folynak. Az eddigi megállapodás szerint napjaul szeptember 22-ikét állapították meg az irányadó tényezők. Az ünnepélyes istentiszteleti cselekvények elvégzésére a theol. fakultás tanárait határozták el felkérni az esperes és püspök mellé. A részletes programot később fogjuk közölni.

— **Hálás köszönet.** A kalotaszegi egyh. megye július 12-én tartott közgyűlése alkalmával a nyárszói tüzvész által elpusztult parokhia helyreállítására adakoztak: Ravasz György áll. polg. isk. tanító 20 kor. és Bartha János farnosi lévita 2 koronát. Hálás köszönetet mond érte Balázs István egyh. gondnok és Demeter Gyula ref. lelkész Nyárszón.

Mivelhogy pedig együtt munkálkodó szolgálk vagyunk, intünk titeket, hogy az Istennek kegyelmességét hijába ne vegyétek;

Mert ezt mondja az Isten: Kellemetes időben hallgattalak meg téged, és az idvességnek napján tettem jól te veled. Imé most vagy az a kellemetes idő, imé most vagy az idvességnek napja.

Pál II. Korinth. 6, 1.

H i r e k.

Olvasd a bibliát!

1907. Aug. 5. Hétfő. (I. Mózes 37: 3.) „Az Izrael pedig minden fiánál inkább szerette vala Józsefet.”

Hogy Izrael, a 12 fia közül leginkább szerette Józsefet, aminek oka az volt, mert jó magaviseletével, szeretetével kiérdemelte ezt József. A mi mennyei Atyánk is szereti az ő földi gyermekeit, felhozza napját mind a jókra, mind a gonoszokra.

Aug 6 kedd. (I. Móz. 37: 28.) „És kivonták Józsefet az ó kutból és eladták őt az izmaelitáknak husz ezüst pénzért, kik elvívék Józsefet Egyiptomba.”

Igy adta el Judás is a Megváltót, Jézust. Az emberek közül ma is sokan összeesküsznek embertársaik élete ellen, de valamint József diadalmasan került ki a veszedelemből, úgy ma is az ártatlanság és igazság diadalmaskodik a gonoszság fölött, mert Isten az igazaknak és ártatlanoknak mindig segítségére van.

Aug 7. szerda. (I. Mózes 37: 31.) „Vevék annakokáért a József ruháját és megölének egy kecskefiat és annak vérével megfesték a ruhát.”

Igy akarták eltitkolni rossz cselekedetüket. Igy tesznek ma is azok, akik rosszul cselekesznek; de a bünt csak emberek előtt lehet eltitkolni. De az Isten, ki mindent lát és tud, tudja a mi cselekedeteinket, ő előtte eltitkolni semmit sem lehet.

Aug. 8. Csütörtök. (I. 39: 2.) „És vala az Ur Józseffel és jó szerencsés vala.”

Minden ember, kivel vele van az Isten, szerencsés minden dolgaiban, sőt egész életében. Azért csak Istenben vessük a mi bizalmunkat s imádkozzuk szüntelen ő neki. Ő velünk lesz mindenkor.

Aug. 9–10. Péntek. (Zsoltár 37, 3.) „Bizzál az Urban és cselekedjél jól és élj hit által”.

Egyedül csak az élhet a földön békeességben, ki bizik Istenben, jót cselekszik s a hitben erős. Ezek adják meg a nyugodalmat s a békeességtűrést a szenvedésekben a világ rossz akaratu bántalmait is csak így leszünk képesek békével eltűrni.

Aug. 10–11. szombat. (Gal. 5, 16.) „Ezt mondom pedig, lélek szerint járjatok és a testnek kívánságát véghez ne vigyétek”.

A ki a test kívánsága szerint él, könnyen bűnbe esik; a kik pedig lélek szerint élnek, megmaradnak az erény ösvényén. Ebben Jézus példája legyen vezérünk, ki a pusztában győzedelmeskedett az ördög, a kíséretet felet.

Aug. 11–12. vasárnap. (Jahab 4, 10.) „Alázatok meg magatokat az Úr előtt és felmagasztalt titeket.”

Maga Jézus is erre tanította az embereket a Hegyi prédikációban ezt mondván: „Boldogok az alázatosak, mert ők felmagasztaltatnak”. Példát is mutat erre, mert alázatos volt a kereszt haláláig. A gyakorlati élet is nagy mértékben igazolja e bibliai mondá igazságát, mert magok az emberek is gyűlölik azt a ki kevély, fel fuvalkodott.

— **A tacsai orgona.** A mezőség s így egyuttal a magyarvilág határán nemzetiségek közé beékelve van Tacs községe, melynek református egyházközsége, egyuttal igaz őrbástya a magyar nemzeti erényeknek és a hithű kálvinizmusnak. Ennek orgonájáról hallottuk a következőket. — „Ezen orgona készített 1862-ben a Lajos István által adományozott egy kas méhnek 30 évi jövedelméből” — felírás tájékoztat aziránt, hogy egy becsületes, nemes érzésű, munkás hittestvérünk áldozatkészségéből és főleg példaadó cselekedetéből, milyen áldás támadhat. Ugyanis, nevezett Atyánkfia még 1832-ben egy kas méhet ajándékozott az egyházközségnek azzal a kötelezettséggel, hogy azt ő és ivadéka az orgona-alap javára fogják gyümölcsöztetni s alapító-levelében a többek között ezzel is indokolja eljárását: „mert a méheknek szövetezete is nagy erőt rejt.” Azért a szorgalmas és becsületes utódok gondossága s a méhek munkássága biztosítja a tacsai orgona sorsát s bár már két ízben is javították a szép orgonát, mégis 2800 koronát meghaladó orgona-alappal rendelkezik a tacsai egyház. Különbön ottani híveinkről egyébként is sok szöpet, buzdítót hallunk. Szolgáljanak e sorok úgy nekik, mint derék lelkeseknek, Beregszászi György afiának elismerésül.

— **A miniszterelnök Ischlben.** Miként előrelátható volt, azok a tárgyalások, amelyek a két miniszterelnök között a kiegyezés dolgában Budapesten folytak, egyuttal sem vezettek végleges eredményre, mindazonáltal azonban lényeges közeledés jött létre, amely a végleges megegyezést mind valószínűbbé teszi. A tárgyalások elhalasztása után Wekerle Sándor miniszterelnök Ischlbe utazott, hogy Ő felségének jelentést tegyen a kiegyezési tárgyalások eddigi eredményeiről. Ugyanakkor járt Ischlben Beck báró osztr. miniszterelnök is, aki szintén a kiegyezési tárgyalásokról és az általános szavazati jog alapján választott osztrák képviselőház első ülészakának munkásságáról tett előterjesztést Ő felségé-

nek. Mindkét miniszterelnök jelentése kétségkívül megegyezett abban, hogy a magyar és az osztrák kormány egyaránt reméli, hogy szeptemberben létrejön a végleges megegyezés a kiegyezés dolgában. Azok között a kérdések között, amelyek a két kormány előtt még elintézetlenek, szerepel a bankkérdés, mert a magyar kormány tudvalevően arra törekszik, hogy az önnálló magyar bankot már 1910-ben életbeléptesse, ez a törekvés az osztrák kormány részéről, úgy látszik, még nehézségbe ütközik.

— **Egyházi birtokok Magyarországon.** Nem érdektelen most tudni, hogy mennyi birtokuk van Magyarországon a róm. kath. püspököknek s érsekeknek. Így sorakoznak egymás után:

Nagyvárad püspökség	187,393	kath. hold
Esztergomi érsekség	95,983	„
Kalocsai érsekség	87,433	„
Veszprémi püspökség	65,618	„
Egri érsekség	42,397	„
Szatmári püspökség	30,032	„
B.-Bányai püspökség	28,825	„
Váci püspökség	27,582	„
Pécsi püspökség	26,332	„
Szepesi püspökség	26,332	„
Györi püspökség	18,874	„
Nyitrai püspökség	16,769	„
Csanádi püspökség	12,293	„
Erdélyi püspökség	11,872	„
Kassai püspökség	9,037	„
Sz. Fehérvári püspöks.	7,666	„
Szombathelyi püspöks.	7,417	„
Rozsnyói püspökség	7,187	„
Zágrábi érsekség	7,154	„
Összesen	861,542	kat. hold.

A római katolikus káptalanok birtokainak terjedelme 494,430 hold; a legnagyobb az egri káptalané: 116,138, a legkisebb a rimaszombatié: 107 hold.

A szerzeteseknek 145,225 hold földjük van, az apátságok, prépostságok pedig 148, 323 hold föld fölött rendelkeznek.

Római katolikusoké	1.673,849	kat. hold	74 10%
Görög	281,980	„	12.40%
Görög keletieké	95,394	„	4.21%
Reformátusoké	146,005	„	6.46%
Ág. h. evangélikusoké	50,062	„	2.21%
Unitáriusoké	10,600	„	0.47%
Izralitáké	1,383	„	0.06%
Összesen	2.260,344	kat. hold	100.00%

— **A szerb kereskedelmi szerződés.** A szerb kereskedelmi szerződés dolgában újabban megindult tárgyalások ismét meghiusultak s a szerb küldöttek már el is hagyták Bécsét és visszatértek Szerbiába. A tárgyalásoknak ez az eredménye, illetve eredménytelensége kétségkívül a magyar és osztrák agráriusoknak sikerét jelenti, mert a tárgyalásoknál hathatósan képviselték ezt az álláspontot, hogy a szerbiai állatok behozatalát a tervezet ideiglenes szerződés tartamára nem szabad megengedni. A szerb küldöttek ezzel szemben az élő állat és vágott hus behozatalának megengedését követelték, majd megelégedtek volna azzal is, hogy Magyarország-Ausztria legalább bizonyos meghatározott mennyiségű állat behozatalát eegedje meg. De a magyar és osztrák küldöttek a leghatározottabb formában ragaszkodtak ahhoz, hogy az élő állat bevitelére Szerbia területéről meg nem engedhető.

— **Az erdélyi református püspökválasztás.** A fővárosi s vidéki sajtót bejárta a következő közlemény: Váró Ferenc nagyenyedi református egyháztag és zsinati képviselő az erdélyi lelkészek körében mozgalmat indított, hogy a püspökválasztás jogát az erdélyi egyházkerületben is, miként a többi egyházkerületben történik, presbiteriumok gyakorolják. Körlevelet tett közzé, a melyben rámutat arra, hogy az egyházkerületi közgyűlésen, a mely a püspököt választja, a lelkészi elem föltétlenül kisebbségben volt eddig és kisebbségben marad a jövőben is. Ezért helyesebb volna az evangéliumi elveknek is megfelelőbb, ha a püspökválasztás jogát az egyházi gyűlekezetek gyakorolnák. Hogy mi e híresztelés tulajdonképpeni célja azt ma még nem tudhatjuk. Valamint azon mozgalmról sincs tudomásunk a melyről a hiradások szólnak. Egyet azonban a legbizonyosabban tudunk: azt, hogy végre valahára békesség és egyetértő munka kell az anyaszentegyháznak. Az állandó izgatás, a békés kifejlődésnek folytontartó ékveréssel való megzavarása, ma már még egyszerű hangulatkeltésre sem számíthat.

Magdolna.

— Rajz. —

A lelkészlak udvaráról nagy zörejjel gördül ki a kocsi. A fiatal házasok még egy „istenhozzádot” kiáltanak és a kendőjüket lobogtatják, a mig csak egy piczit is láthatnak abból a kedves zöld zsalugáteres házból. Az öreg tiszteletes úr ott áll némán, mereven a nagy eperfa alatt; tenyerét ernyőként helyezi a szeme elé, hogy a lenyugvó nap fénye ne bántsa és néz-néz sokáig, addig, mig csak szemei el nem homályosulnak könnyeitől, akkor már nem lát semmit.

A hűvös alkonyat magához téríti. Körülnéz — egyedül van. Üres a ház. Pedig még tegnap is tele volt csicsergéssel, jókedvvel. Kiröpült a kis madár — az ő llonkája. Ezentúl már csak egyedül kell eltöltenie öreg napjait. A jó öreg felsóhajtott. Csak nehezen tudta elötörő zokogását visszafojtani. Bement a házba. De ott még jobban elkeseredett. Minden, minden az ő kis leányára emlékeztette. Nem maradhatott a szobában. Megtömté csibukját és kiült a vén eperfa alá, az ő rendes helyére. Eezlött mindig kettecskén üldögéltek itt, majd hármacskán; a völegény is velük tartott . . . és most egészen egyedül. A konyhából kihallatszott az öreg szolgáló dudolása és ez jól esett neki, mert tudta, hogy mégis van valaki a közelében.

— Édes, egyetlen kis lányom! sóhajtotta nagy búsán.

A egyetlen szóra összerázkódott.

Igen, egyetlen — mormogá önmagának — nincs több . . . csak ő volt a lányom, egyedül ő.

Kezével olyan mozdulatot tett, mintha el akarná űzni az agyában tóduló gondolatokat. De azok csak nem tűntek el. Ujult erővel támadt fel minden kinzó,

gyöttrő emlék. Pedig már azt hitte, mindent elfelejtett, hogy az idő eltemette azt a sok fájdalmat, szenvedést és ő megnyugodott . . . És most felszakadt a régi seb, éppen a mai napon.

— Csak ne jött volna el — mormogá csendesen — ma ne . . . szörnyü volt . . .

Ujra maga előtt látta az reggeli jelenetet. A leánya, az ő régi elfeledett, bűnös leánya jött vissza hozzá, hogy bocsánatát kérje és hogy újra átléphesse az atyai ház küszöbét, a melyet egykor olyan meg-gondolatlanul itt hagyott. Régen volt, lehet már vagy tíz éve, hogy a szép daczos Magda eltűnt. Akkor is esküvőre készültek, az ő esküvőjére . . . Este még megcsókolta az apját, lefektette árva kis hugocskáját. llonkát és reggelre hült helyét találták. Az ágya vetetlen rajta a menyasszonyi ruha, fátyol koszoru és mellette pár sor, gyorsan papírra ve've. Elmegy, mert mást szeret, azt követi, ha kell, a kárhozatba is . . .

Szegény tiszteletes, azt hitte bele örül. Csak az a kis jószág, az alig hét éves llonka, mentette meg ettől. Áldott jó felesége halálát sem siratta jobban, mint a leánya ballépését. Az ő becsületes családjában ilyen szegyen! Soha, soha sem bocsátja meg neki! Azt mondta, hogy a leánya meghalt; reá nézve valóban meghalt. Félve reszketve nevelte a másodikat minden szabad percét neki szentelte. Szüntelen attól félt, hogy olyan lesz, mint a nénje. De llonka jó szelid és engedelmes volt, éppen ellentéte a hevesvérü, akaratos Magdának. Nen volt olyan szép, de sokkal bájosabb. Milyen boldog volt az apa, a mikor a szomszéd fiatal pap megkérte a kezét és a mikor a kis leány félig sirva vallotta be neki, hogy nagyon szereti. Tehát mégis elfeledték már az ő szegyenét, nem gondolnak rája és elveszik az ő édes kicsi leányát! Ma reggel olyan boldogan kelt fel. A szive fájt ugyan, hogy el kell válnia, egyetlen kis galambjától, de azért örült is a gyermeke bolbogságának. És akkor megjelent a másik, a régfeledett, kitagadott És leborult eléje, mint a bűnbánó Magdolna, úgy esdve, úgy könyörögve bocsánatáért. Ő kiutasította.

— Menj — kiáltott rá felemelt kézzel — menj, nem ismerlek! Nekem csak egy lányom van és az ma tesz hűségi fogadalmat az Úr előtt. Ne rombold le a boldogságát, ne mutasd magad előtte, Távozzál.

A szavak kemények voltak, a leány engedelmeskedett, elment bocsánat nélkül És ő azt hitte, jól cselekedett . . .

A csibuk kiesett a kezéből. Erre föleszmélt. Mind a két kezét a homlokához szorította. Nem akar többet gondolni erre a szörnyü jelenetre Mással kell foglalkoztatnia az elméjét. Eszébe juttott, hogy holnap vasárnap van és ő még nem is készült istentiszteletre. Vajjon miről beszéljen a hiveinek? És mintha szemei előtt lángbetűkkel lett volna felírva, úgy fénylet előtte ez a név Magdolna. Magdolna, a bűnös asszony, a ki meg-

égett ruhában, földig érő, kibontot hajával leborult a Megváltó előtt és irgalomért, bocsánatért esdett. Az öreg pap lehunyta a szemét és úgy szötte tovább a beszédét, szinte bele izzadt a nagy felindulásba. És a megváltó felemelte a porban fetregő nagy bűnös asszonyt és szelid szavakkal illette. Megbocsátott.

— Atyám! nem tudok elmenni, a mig nem hallom engesztelő szavát!

Egy reszkető kéz lázasan csókolta az öreg pap lecsüngő balját. Felnyitotta a szemét a félhomályban alig látott, hamarjában azt hitte, álmodik. Körülnézett. Megpilantotta a leányát az eltaszított, nagybűnös leányát. Ott térdelpelt előtt a porban és úgy kérte a bocsánatát. Hirtelenében szólni sem tudott, de az tovább beszélt.

— Tudom, hogy nem méltó az én tiszta lelkű, nagy erkölcsű apámhoz, de örült voltam, nem is tudtam mit cselekszem A szerelem vette el az eszemet. Nem törődtem becsületel, jó hírével, semmivel. Ahhoz menekültem, a kit gyerek eszemmel anyira szerettem. A felesége lettem. De ez az kierőszakolt boldogság sem tartott sokáig. Ő meghalt. Óh, mennyire szerettem volna akkor idefutni végtelen fájdalommal! Nem volt senkim, a ki megvigasztaljon egyedül álltam . . . de nem mertem . . . És ma mégis . . . el mertem jönni, mert az hittem, hogy ma mikor a boldogság napja virradt erre a házra, számomra is jut egy szikrája az irgalomnak. De nem jutott . . . és én mégis visszajöttem, mert nem tudok addig távozni erről ahelyről, a mig legalább egy engesztelő szót nem kapok.

Elhallgatott. Csak kitörő zokogása hallatszott. A tiszteletes csak nézte, egyre nézte a földön vergődő alakot és újra a bűnbánó Magdolna képe tünt fel szemei előtt. Az a nő rossz volt. nagy bűnökkel terhelve, mégis bocsánatot nyert . . . És ekkor nagyon különösen érezte magát az öreg pap. Hogyan a Megváltó az irgalmas, a jó, szent meg tudott bocsátani annak a nagybűnösnek. És ő, az Isten gyarló szolgája, a kinek kötelessége hirdetni az Úr végtelen irgalmát, ő nem tud irgalmas lenni a tulajdon édes véréhez?! . . . Kimondhatatlan lelki furdalás vett rajta erőt, szégyelte, hogy ő, a ki hitében olyan erős, a szeretetben annyira gyenge tud lenni. Nem, akkor nem méltó arra, hogy az Úr igéit hirdesse. Meg kell bocsátania Reszkető kezével végig simította leánya forró homlokát és azután gyenge, szelid hangon csak ennyit mondott:

— Kelj fel leányom Én megbocsátok . . .

E. Nagy Olivérné.

A Dr. Schmidt G. főtörzsorvos és physikus által feltalált hires

FÜL-OLAJ

megszüntet gyorsan és alaposan időközi **süketéget, fülfolyást, zúgást és nehézhallást** még idült esetekben is. Ára üvegenként használati utasítással 2 frt. Kapható **Debreczenben, Kossuth-utca 8. szám** az „Arany Egyszarvu“-hoz című gyógyszer-tárban.

Agrár takarékpénztár r. t. Maros-Vásárhelyt.

Teljesen befizetett alaptőke egy és fél millió korona.

Fióktételek és kirendeltségek:

Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nyárádszereda Parajd, Sz.-Udvarhely, Sepsiszentgyörgy és Székely-Keresztur.

Jelzálogkölesőneket nyújt földbirtokra és bérházakra legjutányosabb feltételek mellett, ugyszintén **törlesztéses kölesőneket 500 koronától** kezdődőleg a törlesztést és kamatot magában foglaló fél évi részletfizetések ellenében **4 1/2 o/c alapkamattal.**

Leszámítol 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat, utalványokat és adósleveleket.

Elfogad betéteket könyvecskére, folyó, vagy cheque számlára és azokat rendszerint **felmondás nélkül fizeti vissza**

Bank és pénzváltó osztályunk üzletköre:

Ertékpapir, idegenpénzek vétele és eladása.
Tőzsdei megbízások.

Sorsjegyek eladása letétjegyre és egyenlő havi **részletfizetésre.** Az első részletfizetése után a sorsjegyekre eső nyereség már a vevőt illeti.

Kölesőnök nyújtása értékpapirokra.

Osztálysorsjegyek főelárusítása helye. Szelvény-beváltás.

Letétek. Elfogadunk értékpapirokat, okmányokat megőrzésre.

Költségmentesen megvizsgáljuk mindennemű sorolás alá eső értékpapirok huzását.

Kivándorlóktól érkező pénzek, utalványok, csekkek legolcsóbb beváltási helye.

Képviseli a legrégebb és legnagyobb biztosító intézetet a „Trieszti Általános Biztosító Társaság“ (Assicurazione Generali) és eszközöl tűz-, üveg- és jégkárt, valamint betörés elleni, végre élet és balesetelleni biztosításokat a legolcsóbb díjak mellett.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMESES IZŰ TERMÉSZETES
HASHAJTÓSZER.

„KÖZHASZNU SZÖVETKEZET”

magyar nemzeti alapon álló kultur és humán-célok támogatására alakult pénzintézet

KOLOZSVÁRT UNIÓ-UTCZA 20.

Elfogad **takarékbetéteket**, naptól-napig számított 5^oo-os kamattal mellett és a tőkekamat-adót is az intézet fizeti.

Váltó-leszámitolást és rövid lejáratu **jelzálogkölcsönök** folyósítását kedvező föltételek mellett eszközli.

Tisztviselői törlesztő kölcsönöket folyósít 10—12 évi törlesztésre.

Az intézet most van átalakulóban 300.000 kor. alap-tőkével bíró részvénytársasággá, hogy kitűzött feladatait hathatósabban szolgálhassa.

Egy részvény ára: 100 kor., mely apróbb részletekben, az év végéig fizetendő be.

Eddigi kezdetleges helyzetében is már

12000 koronát

osztott ki az intézet magyar nemzeti alapon álló egyházak, iskolák segélyezésére.

A részvényjegyzések még mindig elfogadtatnak.